

LIETUVOS NACIONALINIO MUZIEJAUS

2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius
2023

VADOVO PRANEŠIMAS

Po pandemijos iššūkių susitelkusi mūsų muziejininkų bendruomenė į ateities planus žvelgė viltingai, tačiau 2022 metai atnešė didelių išbandymų visam demokratiniam pasauliui. Nuo karo Ukrainoje pradžios matome, kaip grubiai perinterpretuojama istorija, naikinami istoriniai ir kultūriniai artefaktai, kultūros paveldas.

Reaguodami į karą Ukrainoje, Lietuvos nacionalinio muziejaus (LNM) veikloje 2022 metais viešo dialogo skatinimą įvardijome ir kaip priemonę, padedančią stiprinti mūsų visuomenės atsparumą informacinėms grėsmėms, dezinformacijai. LNM bendruomenė savo kasdieniais darbais padėjo ukrainiečiams, kolegoms muziejininkams, bendradarbiavo su visais, kuriems rūpi istorinės atminties ir kultūros paveldo klausimai. Muziejuje vyko ir planuojamos naujos šioms temoms skirtos parodos bei renginiai.

2022 metais didėjo LNM lankytojų skaičius – padalinius ir parodas aplankė 266 tūkst. žmonių, t. y. beveik 89 proc. daugiau nei 2021-aisiais. Daugėjo ir edukacijų mokiniams – jų pravesta beveik 1500, o įvairiuose renginiuose apsilankė daugiau nei 22,5 tūkst. lankytojų. Išskirtinio lankytojų dėmesio sulaukė tarptautinė paroda „1 000 000 žingsnių: Gintaro kelias nuo Romos iki Baltijos“ ir paroda „Išpakuojam! Henrio Gaidžio dovana Lietuvai“. LNM padalinyje Istorijų namuose veikusi fotografijų paroda „Antanas Ingelevičius: kūrėjas ir miestas“ susilaukė ypatingo kultūros lauko atstovų įvertinimo.

2022 metų pabaigoje atidaryta viena pirmųjų Vilniaus 700 metų jubiliejui skirtų parodų „Aš esu vilnietis“. Gedimino kalno papėdėje esantis Pilininko namas tvarkomas ir ruošiamas kultūrinei veiklai, šį naują muziejų sostinėje atverti visuomenei planuojame jau šiais metais.

Esame daug pasiekę muziejininkystės srityje ir savo pasiekimais norime dalintis su kitais muziejais. Planuojame toliau stiprinti muziejininkystės kompetencijų ugdymą bei lyderystę šalies mastu, muziejuje sutelksime stipriausius specialistus, kad Lietuvoje būtų palaikomos naujausios šios srities žinios, pradėjome pasirengimo etapą ir jau šiemet organizuosime mokymus šalies nacionaliniams ir respublikiniams muziejams.

Naujos šiuolaikinės galimybės atneša ir naujas atsakomybes muziejui. Atvirumas pokyčiams, gebėjimas modeliuoti veiklą atsižvelgiant į naujus visuomenės poreikius yra tai, kas užtikrintai paruošia ateičiai ir ugdo kritinį mąstymą. LNM, daugiausia eksponatų saugantis, seniausias muziejus šalyje, turintis vienuolika padalinių, tarp svarbiausių ateinančių metų prioritetų įvardija atvirumą įvairovei, bendrystę pasakojime ir auginančią lyderystę. Muziejus ir toliau siekia būti buriančia erdve – kuriančia dialogą tarp skirtingų pažiūrų visuomenės grupių.

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos nacionalinis muziejus veikia valstybės veiklos srityje – **Kultūra ir visuomenės informavimas**.

Veiklos tikslas **08-001-11 Aktualizuojant Lietuvos praeitį ir dabartį, ugdyti visuomenės ryšį su savo kultūra ir istorija bei jungti Lietuvą su pasauliu**

1 lentelė. Strateginio ir (arba) veiklos tikslo **08-001-11 „Aktualizuojant Lietuvos praeitį ir dabartį, ugdyti visuomenės ryšį su savo kultūra ir istorija bei jungti Lietuvą su pasauliu“** poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2022 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2020 metai	2021 metai	2022 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
E-08-001-11-01 Lankytojų skaičius (žmonės)		139 849	140 985	266 069	180 000	Netaikoma	Netaikoma
E-08-001-11-02 Visuomenei pristatyta muziejaus rinkinio dalis procentais (procentai)		1,4	1,84	1,54	1,5	Netaikoma	Netaikoma

Muziejus 2022 metais siekė veiklos tikslo **Aktualizuojant Lietuvos praeitį ir dabartį, ugdyti visuomenės ryšį su savo kultūra ir istorija bei jungti Lietuvą su pasauliu**, sėkmingai ir efektyviai įgyvendindamas tęstinės veiklos uždavinius:

1. sistemingai papildė muziejaus rinkinius, 2022 m. muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius pasiekė 1397577 vnt.;

2. sėkmingai aktualizuodamas Lietuvos istorijos ir kultūros vertybes 2022 metais sulaukė 2 kartus daugiau nei planuota edukacinių užsiėmimų dalyvių (32677 žmonės) bei surengė 46 proc. daugiau parodų nei planuota (35 vnt.);

3. vykdė muziejaus pastatų ir materialinės bazės renovaciją bei modernizavimą, siekdamas sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui kultūros paveldo objektus;

4. gerindamas komunikacijos kokybę ir vystydamas muziejaus rinkodarą, efektyviai informuodamas visuomenę apie muziejaus parodas, ekspozicijas ir veiklą, muziejus sėkmingai didino muziejaus administruojamų paskyrų socialiniuose tinkluose sekėjų skaičių 2022 metais.

Sėkmingai įgyvendinęs visus tęstinės veiklos uždavinius, muziejus sulaukė 89 proc. daugiau lankytojų nei 2021 metais ir toliau sėkmingai visuomenei pristatinėjo muziejaus rinkinius muziejaus ekspozicijose, parodose muziejuje ir kilnojamosiose parodose, kitų muziejų ir institucijų ekspozicijose ir parodose bei virtualiai, pristatydamas 21 457 eksponatus.

Lietuvos nacionalinis muziejus įgyvendina vieną funkcijų vykdymo programą:

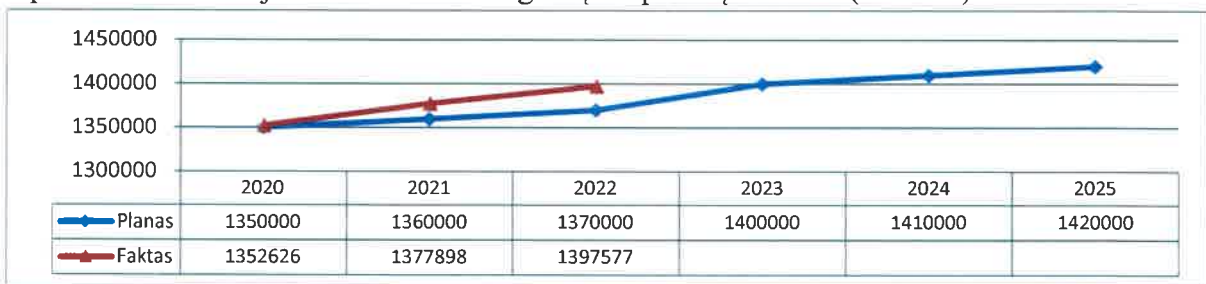
„08-001 Muziejaus rinkinių kaupimas, tyrimas, išsaugojimo užtikrinimas ir aktualizavimas“.

Atliekant poveikio rodiklių analizę, detaliau buvo vertinami 4 pagrindiniai muziejaus uždaviniai:

1. Sistemingai papildyti, tinkamai apskaityti muziejaus rinkinius ir sudaryti sąlygas jų išsaugojimui;
2. Aktualizuoti Lietuvos istorijos ir kultūros vertybes;
3. Nuosekliai vykdyti infrastruktūros modernizavimą ir pritaikymą lankytojų poreikiams;
4. Gerinti komunikacijos kokybę ir vystyti muziejaus rinkodarą, bei iš jų kylantys svarbiausi atlikti darbai, pasiekti rezultatai, kilusios problemos ir veiksmai, kurių buvo imtasi joms spręsti.

Muziejaus tęstinės veiklos uždavinio **Sistemingai papildyti, tinkamai apskaityti muziejaus rinkinius ir sudaryti sąlygas jų išsaugojimui** įgyvendinimas apibrėžiamas rezultato rodikliu - Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius.

1 paveikslas. Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus veiklos metinė statistinė ataskaita.

Šis poveikio rodiklio trijų metų faktinių reikšmių kitimas yra stabiliai didėjantis.

2022 metais buvo pilnai įgyvendintos suplanuotos veiklos, kuriomis siekėme sistemingai papildyti, tinkamai apskaityti muziejaus rinkinius ir sudaryti sąlygas jų išsaugojimui. Įsigyta 20056 vnt. eksponatų. Tęstos lituanistinio paveldo paieškų ir tyrimų veiklos: 1900 m. Pasaulinės Paryžiaus parodos lietuvių etnografijos rinkinys Prancūzijoje, lietuvių išeivijos ir Lietuvos emigracijos istorija, Vasario 16-osios Signatarų paveldas užsienyje. Įsigyti gausūs išeivių rinkiniai: Lozoraičių šeimos kultūrinis palikimas iš Italijos (941 vnt.), A. Miknevičiaus (Belgija) filatelijos rinkinys (712 vnt.) A. Petriko (JAV) sukaupta lietuvių liaudies skulptūrų kolekcija (53 vnt.) bei pavienės lituanistinės vertybės.

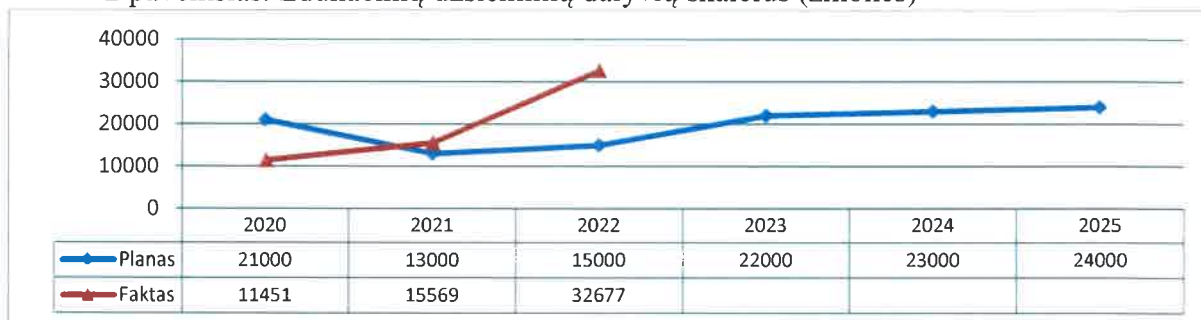
Muziejaus ekspozicijose, parodose muziejuje ir kilnojamosiose parodose, kitų muziejų ir institucijų ekspozicijose ir parodose bei virtualiai pristatyti 21 457 eksponatai.

Konservuotos ir restauruotos muziejaus (3893 vnt.) ir kitų institucijų (2 vnt.) muziejinės vertybės: archeologiniai radiniai, keramika, metalo dirbiniai, tekstilė, tapyba, medžio ir polichromijos dirbiniai, baldai bei popierius. Šio veiklos uždavinio rezultatai buvo pasiekti

įgyvendinant tęstinės veiklos priemonę - **Kaupti, konservuoti, restauruoti, tinkamai apskaityti ir skaitmeninti muziejines vertybes.**

Antrojo muziejaus tęstinės veiklos uždavinio - **Aktualizuoti Lietuvos istorijos ir kultūros vertybes** įgyvendinimą puikiai iliustruoja šie uždavinio stebėsenos rodikliai: Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius ir Surengtų parodų skaičius.

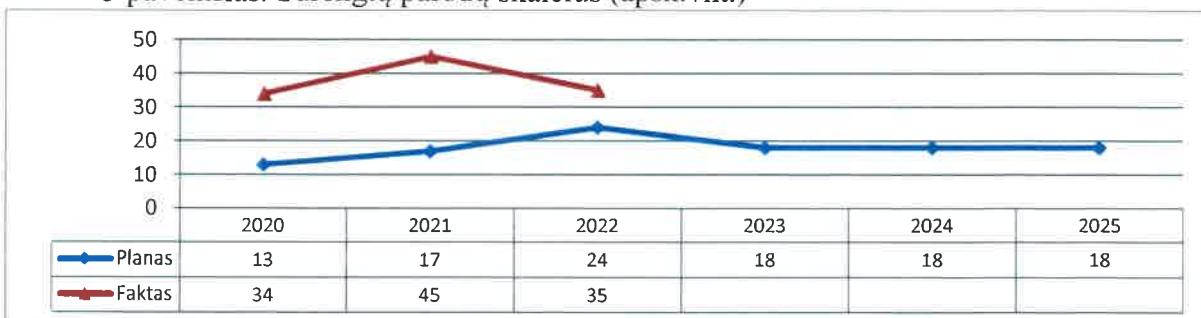
2 paveikslas. Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius (žmonės)

Duomenų šaltinis: Muziejaus veiklos metinė statistinė ataskaita.

Dėl COVID-19 pandemijos 2020 metais planuotos rodiklio reikšmės nebuvo pasiektos, bet jos ilgainiui stabilizavosi, atsisakant suvaržymų 2021 metais, todėl 2022 metais planuotos reikšmės buvo ženkliai viršytos. Planinė reikšmė viršyta, nes po pandemijos pastebėtas išaugęs susidomėjimas fizinėmis paslaugomis ir kontaktiniais edukaciniais užsiėmimais, parengti 27 nauji teminiai edukaciniai užsiėmimai, pradėti nauji komunikacijos su mokyklomis būdai - naujienlaiškiai, renginiai mokytojams, naujai parengtų edukacijų testavimas, kas pritraukė daugiau mokytojų dėmesio. Muziejaus edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 32 677 dalyviai: iš jų vaikų ir mokinių – 28 293. 2020 m. pandemijos metu turimos edukacijos buvo adaptuotos į virtualias, viso buvo siūloma 80 virtualių edukacijų, 40 iš jų buvo įtrauktos į Kultūros paso programą. 2021 m. mokykloms buvo pasiūlyta 100 pavadinimų edukacijų įvairiomis temomis, į Kultūros paso programą įtraukta 70. 2022 m. edukacijų tinklėlyje buvo 120 edukacijų, 73 edukacijos įtrauktos į Kultūros paso programą.

3 paveikslas. Surengtų parodų skaičius (apšk.vnt.)

Duomenų šaltinis: Muziejaus veiklos metinė statistinė ataskaita.

Muziejaus parodinės veiklos pastarųjų 3 metų tendencijos kito, nes 2021 metais besitęsianti COVID-19 pandemijos sukelta krizė ir kovos su viruso plitimu priemonės lėmė būtinybę perdėlioti prioritetus ir dar daugiau dėmesio skirti tam, kad būtų užtikrintas platus ir saugus muziejaus paslaugų prieinamumas, darbuotojų bei lankytojų saugumas. Muziejus toliau intensyviai dirbo siekdamas pritraukti lankytojus kitais būdais: surengė daugiau nei planuota parodų, laikydamasis visų nustatytų saugumo reikalavimų kvietė vaikus ir suaugusiuosius dalyvauti įvairiuose renginiuose, jau minėtuose edukaciniuose užsiėmimuose bei kitose organizuojamose veiklose. Siekdamas aktualizuoti Lietuvos istorijos ir kultūros vertybes, 2022 m. muziejus atnaujino 3 ekspozicijas: atnaujinta ekspozicija Senajame arsenale „Kuršio kalavijas: atgimęs Senasis arsenalas, baltų genties ginklas“; Signatarų namuose išplėstinė ekspozicija (mokslinio tyrimo objektas); Jolitos Vaitkutės sukurtas Jono Basanavičiaus portretas perduotas Signatarų namams. Surengė iš viso 35 parodas, t.y. 23 parodos (iš jų 5 tarptautinės) Lietuvos nacionaliniame muziejuje, iš kurių prioritetinės parodos Lietuvoje – paroda „1 000 000 žingsnių: Gintaro kelias nuo Romos iki Baltijos“ (tarptautinė), Lito 100-mečiui skirta paroda „100 metų: litas, latas, krona“ (tarptautinė), „A. Ingelevičius: kūrėjas ir miestas“, H. Gaidis kolekcijos pristatymui skirta paroda „Išpakuojam. H. L. Gaidis dovana Lietuvai“. Kitose institucijose arba organizacijose Lietuvoje surengtos 7 parodos, 2 parodos užsienyje ir 3 virtualios parodos: Mokinių piešinių konkursas „Vilnius 2073“, „Antanas Ingelevičius – fotografas, įamžinęs prisiminimus apie miestą“, „Vilnius prieš šimtmetį: miestas ir jo gyventojai“. Įgyvendinant šį veiklos uždavinį, 2022 metais buvo sukurtos arba atnaujintos 46 paslaugos lankytojams, pagrindinės jų: internetinis knygnas, sukurti audio gidai ir e-gidai gestų kalba; sukurtos 3 virtualios parodos bei 2 virtualūs turai; 2022 m. atidaryta nauja ekspozicinė erdvė Signatarų namuose. Šioje ekspozicinėje erdvėje, Galerijoje, bus rengiamos laikinos parodos. Šiuo metu lankytojai kviečiami į parodą „Laisvės siekis kaip žaidimas-įvykis“. Kitos paminėtos naujos paslaugos lankytojams – parengti keturi animuoti filmukai apie Baziliską Vilniaus gynybinės sienos bastėjos ekspozicijoje; virtualus pasakojimas-edukacinis žaidimas 1-5 klasių mokiniams apie Vilnių XIV-XV a. Gedimino pilies bokšte; patobulinta ir išplėsta e-bilietų pardavimo platforma visuose muziejaus padaliniuose; lankytojams pasiūlyta nauja galimybė – įsigyti LNM dovanų kuponą; sukurtos keturios tinklalaidės apie ukrainiečių kalbą, istoriją ir kultūrą; kartu su VU Istorijos fakultetu įgyvendintas paskaitų ciklas „Istorijos miestui ir pasauliui“ (viso 10 paskaitų), paskaitos taip pat transliuotos ir internetu; parengtos trys paskaitos „XIX Marijos Gimbutienės skaitymai“ apie piliakalnių tyrinėjimus, paskaitos vyko gyvai ir internetu; parengtos ir kartu su LRT įgyvendintos 15 laidų iš ciklo „Muziejaus istorijos“.

Aprašyti veiklos uždavinio rezultatai buvo pasiekti įgyvendinant tęstinės veiklos priemonę - **Rengti ekspozicijas, parodas, vykdyti edukacinę veiklą.** Šio tęstinės veiklos uždavinio įgyvendinimas turi svarbią reikšmę siekiant veiklos tikslo ir aktualizuojant Lietuvos praeitį ir dabartį bei ugdant visuomenės ryšį su savo kultūra ir istorija.

Pagrindiniai tęstinio veiklos uždavinio **Nuosekliai vykdyti infrastruktūros modernizavimą ir pritaikymą lankytojų poreikiams** iššūkiai yra laiku sutvarkyti, įrengti ir pritaikyti lankymui kultūros paveldo objektai. Šiuo metu vykdomas 6 objektų investicinių projektų įgyvendinimas, kurių pažanga yra tiesiogiai įtakojama jų vykdymui skiriamų finansinių išteklių. Pagrindiniai jų yra 2022 metais vykdyti ir 2023 metais planuojami užbaigti projektai „Pilininko namo pritaikymas Lietuvos istorijos ekspozicijai ir edukacinių bei kultūrinių paslaugų teikimui“ (įgyvendinimo pažanga 50 proc.) bei „Lietuvos nacionalinio muziejaus paslaugų plėtra Vilniaus piliavietėje. I-asis etapas“ (įgyvendinimo pažanga 85 proc.). Įgyvendinus šiuos projektus, bus siekiama šių stebėsenos rodiklių – „Lankytojų skaičiaus padidėjimas sutvarkytame, įrengtame ir pritaikytame lankymui Pilininko name (apsilankymų sk. per metus)“, planuojamos reikšmės: 14834 (2023 m.), 44502 (2024 m.), 44502 (2025 m.) bei „Lankytojų skaičiaus padidėjimas sutvarkytoje, įrengtoje ir pritaikytoje lankymui Vilniaus piliavietėje (apsilankymų sk. per metus)“, planuojamos reikšmės: 28699 (2023 m.), 86098 (2024 m.), 86098 (2025 m.). Aprašyti veiklos uždavinio rezultatai buvo pasiekti įgyvendinant tęstinės veiklos priemonę - **Vykdyti muziejaus pastatų ir materialinės bazės renovaciją bei modernizavimą.**

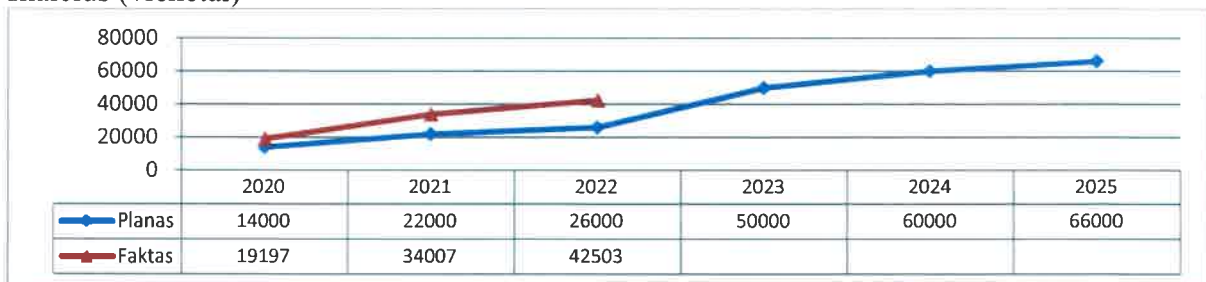
Įgyvendinant tęstinės veiklos uždavinį **Gerinti komunikacijos kokybę ir vystyti muziejaus rinkodarą**, nuolat ieškoma šiuolaikinių komunikacijos kanalų ir būdų, kurie padeda efektyviai pasiekti muziejaus tikslines auditorijas. Siekiama ne tik reklamuoti parodas, bet ir puoselėti naują LNM įvaizdį. 2021 m. pristatytas naujas muziejaus prekės ženklas yra toliau stiprinimas ir nuosekliai vystomas. 2021 m. startavusi nauja muziejaus internetinė svetainė toliau tobulinama – 2022 m. pristatyta el. parduotuvė, kurioje galima įsigyti vertingų muziejaus leidinių bei parodas reprezentuojančių suvenyrų.

Muziejus 2022 metais atliko 2 planuotus lankytojų tyrimus: atliktas "slapto lankytojo" tyrimas ir LNM parodų lankytojų apklausa. Taip pat kryptingai ir sistemingai vykdė muziejaus komunikaciją, daug dėmesio skiriant muziejaus sukurto turinio populiarinimui. 2022 m. LNM parodų viešinimui sukurti – 29 video filmai, 49 foto reportažai. Muziejus dalyvavo 2022 m. Vilniaus knygų mugėje ir Knygų aikštėje, bendradarbiavo su Lietuvos leidėjų asociacija. LNM kartu su VU Istorijos fakultetu įgyvendino Vilniaus miesto istorijai skirtų paskaitų ciklą „Istorijos miestui ir pasauliui“ – 2022 m. 10 video tiesioginių transliacijų ir foto reportažai iš

renginių. 2022 m. Marijos Gimbutienės atminimui skirtiems skaitymams įgyvendintos 4 tiesioginės renginių transliacijos.

2021 m. patvirtinta muziejaus komunikacijos strategija leido visapusiškai pristatyti muziejų, jo rinkinius ir sukuriamą turinį visuomenei. Siekiant pritraukti kuo įvairesnę auditoriją, buvo naudojama daugiau virtualių ir interaktyvių priemonių. 2022 m. su 15min.lt portalu parengtos trys virtualios parodos-media projektai. 2022 m. tęstas „Muziejaus istorijų“ tinklalaidžių ciklas LRT Klasika radijuje – klausytojams paruoštos laidos dedikuotos Vasario 16-osios progai bei migracijos temoms.

4 paveikslas. Muziejaus administruojamų paskyrų socialiniuose tinkluose sekėjų skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: socialinių paskyrų duomenys.

Efektyviai informuodamas visuomenę apie muziejaus parodas, ekspozicijas ir veiklą, muziejus kasmet sėkmingai didina muziejaus administruojamų paskyrų socialiniuose tinkluose sekėjų skaičių. Siekiama aktyviai komunikuoti muziejaus socialinių tinklų paskyrose Facebook, Instagram, Youtube. 2022 metais startavo naujos LNM paskyros TikTok ir LinkedIn. Muziejaus tikslinėms auditorijoms naujienos ir pasiūlymai buvo siunčiami ir el. naujienlaiškiais, 2022 m. sukaupta virš 4000 el. naujienlaiškių gavėjų duomenų bazė.

2022 metais LNM Youtube paskyros įrašai sulaukė beveik 2 kartus daugiau peržiūrų – 100,6 tūkst. (2021 m. – 51,5 tūkst.). Nuo 2020 m. stebima didėjanti muziejaus svetainės lankytojų skaičiaus tendencija, 2021 m. buvo atnaujinta ir startavo nauja muziejaus internetinė svetainė – 2022 m. joje apsilankė 166 753 lankytojai. Skaitmeninėse reklamos ir paieškų platformose buvo vykdomos efektyvios reklaminės vykstančių parodų pristatymo kampanijos.

Išanalizuoti veiklos uždavinio rezultatai buvo pasiekti įgyvendinant tęstinės veiklos priemonę - **Efektyviai informuoti visuomenę apie muziejaus parodas, ekspozicijas ir veiklą.** Šio uždavinio sėkmingas įgyvendinimas turi didelę reikšmę siekiant veiklos tikslo ir ugdant visuomenės ryšį su savo kultūra ir istorija.

III SKYRIUS
VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ
VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

Kontroliuojamų arba asocijuotų subjektų bei filialų ar kitų struktūrinių padalinių Muziejus neturi.

Muziejaus direktorė

Rūta Kačkutė

Direktoriaus pavaduotoja
strateginiam ir finansų valdymui

Eglė Tamulevičienė